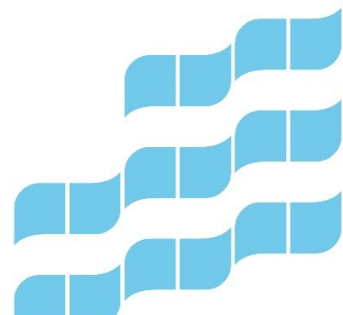

**LAUSUNTO PIRKKALAN PARTOLAN JA PAKKALANKULMAN ASEMAKAAVAN NUMERO 277
LUONNOKSESTA****Perustelut:**

Pirkkalan kunta on pyytänyt 29.5.2024 lausuntoa Partolan ja Pakkalankulman asemakaavan numero 277 luonnoksesta, joka on asetettu nähtäville 29.5. – 28.6.2024 väliseksi ajaksi. Tampereen kaupungille on myönnetty lisäaikaa lausunnon antamista varten 9.8.2024 saakka.

Suunnittelualue, joka on laajuudeltaan noin 19 ha sijoittuu Partolaan Pirkkalan ja Tampereen kuntarajan tuntumaan. Se rajautuu idässä Härmälänojaan, etelässä Partolan alueen Veskan ja Motonetin kiinteistöihin, lounais- ja länsiosassa Pakkalankulman asuinkortteleihin ja pohjoisosassa Naistenmatkantien ja Nuolialantien katualueiden pohjoisreunaan. Partolan alue on kehittynyt seudullisesti merkittäväksi kaupallisten palveluiden alueeksi. Alue on hyvin saavutettavissa usein liikenneyhteyksin niin paikallisesti kuin seudullisesti ja sisältää paljon potentiaalia olla saavutettava useilla kulkumuodoilla.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on toteuttaa Partolan osayleiskaavaa ja mahdollistaa sekä uusi ajoneuvoliikenteen ja tehokkaan joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/raitiotie Partolan pohjoisten korttelien läpi että liittyvien korttelialueiden täydennysrakentaminen tuoreen osayleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Suunnittelualueelle todetaan laadittavan osayleiskaavan hengessä asemakaavoitusta ohjaava yleissuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on todettu, että keskeisin tavoite on saada 1. vaiheessa neuvotteluihin ratkaistua asemakaavamuutos kokonaisuudessaan suunniteltavalle raitiotiekadulle erillisenä katukaavana. Lisäksi on todettu, että siltä osin, kuin liittyviltä kortteleilta löytyy valmiuksia

edetä asemakaavalla, ne otettaisiin mukaan tai asemakaavahanke pilkottaisiin useampiin eri tahdissa eteneviin asemakaavahankkeisiin.

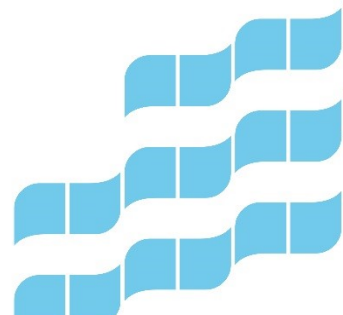
Tampereen kaupungin hallintosäännön 35§:n perusteella apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunto:

Asemakaavan aloitusvaiheessa oli esillä vaihtoehtoiset aluerajaukset kaavalle. Asemakaava on edennyt luonnokseksi näistä laajemman aluerajauksen mukaisena. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettiin rajausta alueesta, jolle laaditaan asemakaavamuutosta varten yleissuunnitelma asemakaavatasoisesti. Tämä alue on Partolan osayleiskaavassa pääosin osoitettu uudistuvan keskustatoimintojen alueeksi C-1. Sekä alueen länsi- että itäreunoissa on lisäksi merkinnät A-1: uusi tai olennaisesti muuttuva tiiviin asumisen alue. Lisäksi laajemman asemakaava-alueen kaakkoisosassa on osoitettu palveluiden ja asumisen alue (P/A). Asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todettiin, että varaudutaan erottamaan laajemmasta alueesta raitiotien katualueen mukainen erillinen, suppeampi alue, jonka asemakaavamuutos laaditaan ensin.

Tampereen kaupunki on asemakaavamuutoksen aloitusvaiheen kommentissa nostanut esiin kuntarajalla olevan Härmälänojan merkittävänä uomana ja ekologisena yhteytenä. Sen läheisyyteen asemakaavaluonnoksessa osoitetut asuinkerrostalojen korttelialue (AK) ja urheilutoimintaa palvelevien toimintojen korttelialue (YU) tuovat toteutuessaan käyttöpainetta alueelle ojan läheisyyteen.

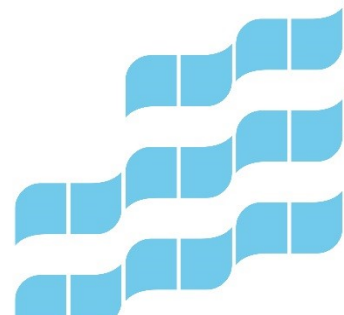
Koska tämä voi heikentää ojan ekologista asemaa ja mahdollisuutta vaalia sen luonnon monimuotoisuutta Tampereen kaupunki on ehdottanut asemakaavan aloitusvaiheen ja

aiemmassa alueen osayleiskaavaa koskevassa lausunnossaan yleismääräykseen täydennystä: ”Asemakaavaa laadittaessa on annettava määräys rakentamisen aikaisten hulevesien hallinnasta ja käsittelystä Härmälänojan kohdistuvien vesistövaikutusten lieventämiseksi.” Asemakaavaluonnoksen selostuksessa kuitenkin todetaan, että hulevesien yleissuunnitelma tullaan laatimaan luonnosvaiheen jälkeen yleiskaavan hulevesiselvityksen periaattein ja asemakaavaan laaditaan määräykset hulevesien viivyttämisestä. Tätä Tampereen kaupunki pitää tärkeänä. Kantakaupungin vaiheyleiskaavassa 2021-2025 ollaan osoittamassa uomille uusi määräys koskien avoimena säilyttämistä tai sellaiseksi palauttamista, sekä latvuspeitteisyyden kehittämistä, joka koskee myös Härmälänojaa.

Asemakaavaluonnoksen viherverkossa on kaava-alueen itäreunassa Härmälänojan länsipuolelle on osoitettu nauhamainen lähivirkistysalue (VL) luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä ja ekologisen verkoston osana. Tämän VL-alue vaikuttaa leveyden osalta mitoitukseltaan riittämättömältä, kun Tampereen puolella tavoitteena on Härmälänojan uoman luonnonmukaisuus. Tampereen kaupungin hulevesiohjelmassa on linjattu valuma-aluekohtaiset toimenpiteet myös koskien Härmälänojaa seuraavasti: 1. Kehitetään huleveden laadullista ja määrällistä hallintaa. 2. Hulevesiä viivytetään ja käsitellään ennen Härmälänojaan ja sen sivu-uomiin johtamista eroosion vähentämiseksi sekä veden laadun ja kalastollisten arvojen parantamiseksi.

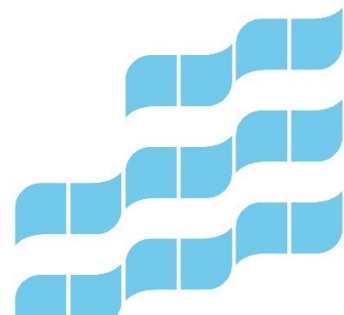
Asemakaavamuutoksen hulevesiselvityksessä tulisi Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan käsitellä Härmälänojan purkukohtiin ja purku-uomiin on toteutettavaa eroosion suojausta. Koska kyseessä on kalastuslain 65§ nojalla luokiteltu vaelluskalavesistö, siihen kohdistuu erityisvaatimuksia liittyen mm. käytetyn kiviaineksen muotoon ja kokoon sade- tai sulamistapahtuman aikojen uomaan valumisen haittojen hallitsemiseksi. Uomaan on kotiutettu kiintoainekuormitukselle herkkää uhanalaista taimenta. Näin ollen myös huleveden laadullinen hallinta kaava-alueella on erityisen tärkeää. Pirkkalasta johtuvissa uomissa on pahoja eroosio-ongelmia ja niistä aiheutuu kuormitusta Härmälänojaan. Pyhäjärven läheisyydessä

Härmälänojaa on kunnostettu ja on varmistuttava, ettei hulevesistä aiheudu uomaan jatkossa liettymistä tai eroosiota. Härmälänojan tulviminen on aiheuttanut haittaa etenkin Sarankulman alueella ja virtaamia uomaan tulee hillitä, ne eivät saa kasvaa. Lisäksi selvityksessä tulee huomioida tonttikohtaiset viivytyksvaatimukset sekä yleisten alueiden hulevesirakenteet. Asemakaavaluonnoksessa on Härmälänojan ja rakennettujen kortteleiden väliin osoitettu jalankululle ja polkupyöräilylle katu, joka toimii erittäin tarpeellisena kulkuyhteytenä laajemmille virkistysalueille. Asemakaavaluonnoksessa on VL-alueelle sallittu myös tällaisina yhteyksinä toimivia ulkoilureittejä, joilla pyritään turvaamaan Härmälänojan luonnontilaisuutta. Kaava-alueen länsireunassa viherverkko toimii siten, että virkistäytymisreiteille pääsee Damaskitien myötäistä jalankulku- ja pyöräilybaanaksi nimettyä puistoa (VP) pitkin, joka on tarkoitus toimia myös ekologisena viherkäytävänä Pakkalankulman ja Härmälänojan välissä. Tämä VP-alueelle sijoittuva jalankulku- ja pyöräilybaana tulee sovittaa erityisellä huolella ympäristöön toimiakseen myös puistona ja osana viherverkkoa.

Liikennesuunnittelussa Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että Naistenmatkantien ja Nuolialantien liittymä kehitetään mahdollistamaan sujuva ajaminen Ilmailunkadun tai kehätien suuntaan, jolloin vähennettäisiin Tampereen suuntaan ohjautuvan liikenteen läpiajon houkuttelevuutta. Naistenmatkantien ratkaisuja on tutkittu raitiotien katusuunnitelmissa vain vähäisessä määrin. Raitiotien linjaus on kuitenkin esitetty menemään liittymän läpi.

Asemakaavaa ohjaavassa osayleiskaavassa on merkitty Tampereen ja Pirkkalan välinen pyöräliikenteen seudullinen pääreitti nykyiselle sijainnille, jolloin puolenvaihto tulee vanhan ratapohjan kohdalla olevaan alikulkuun. Raitiotien suunnittelun yhteydessä reitti on merkitty siirrettäväksi asemakaava-alueella kokonaisuudessaan Naistenmatkantien pohjoispuolelle. Asemakaavalla tulee mahdollistaa seudullisen pääreitit laadukas kehittäminen myös raitiotiesuunnitelman mukaisesti. Osayleiskaavassa on esitetty kehitettäviä virkistyspainotteisia reittejä Härmälänojan suuntaan. Asemakaavan liikenneselvityksessä tulee tarkastella reittien

geometriaa ja toteutettavuutta osayleiskaavan liikenneselvitystä tarkemmin. Reitit tulevat olemaan tärkeitä asiointi- ja virkistysyhteyksiä myös Härmälän alueen asukkaille.

Joukkoliikenteen osalta todetaan, että Partolan suunnittelussa tulee huomioida liikenneverkko- ja henkilöautoliikenteen merkittävä vähentäminen Kenkätiellä Naistenmatkantien ja Saapastien väliseltä osuudelta. Kenkätien rooli tulee raitiotien rakentamisen myötä muuttumaan voimakkaasti ja raitiotiepysäkki sekä liityntäbussiliikenteen saumattoman yhteistoiminnan kannalta, henkilöautoliikennettä tulisi rajoittaa Kenkätiellä. Suunnittelussa tulisi huomioida tonttiliittymien puhkaisut Naistenmatkantielle, Kenkätien sijaan, jolla vähennetään liikennemäärää ja melusaastetta Kenkätiellä ja luodaan viihtyisää kestävästä liikkumisesta alueella asioiville ja asuville joukkoliikenteen käyttäjille. YU-kortteliin suunnitellulle uimahallin ja Partolan sekä Härmälänrannan raitiotiepysäkillä on tarpeen osoittaa mahdollisimman turvalliset ja suoraviivaiset kevyen liikenteen yhteydet.

Tampereen kaupunki katsoo, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetut osayleiskaavaa varten tehdyt selvitykset ja suunnitelmat tulee laatia asemakaavan vaatimalla tarkkuudella viimeistään asemakaavan ehdotusvaiheessa. Tällä varmistetaan, että Partolan asemakaavamuutosta ohjaavaan osayleiskaavan kirjatut tavoitteet toteutuvat. Tämä tarve koskee erityisesti hulevesiselvitystä, jota ei ole vielä laadittu.

Raitiotiestä ei ole vielä tehty rakentamispäätöstä, joten on varmistettava, että vastaavat vaikutukset ovat saavutettavissa myös muulla joukkoliikennetavoitteen toteutuksella. Osayleiskaavan antamat liikenteelliset tavoitteet asemakaavamuutokselle tukevat Tampereen ja koko seudun liikennetavoitteiden ja liikenteen ilmastotavoitteiden toteutumista.

